

Amintiri din Timisoara

Partea IV

Ultimul examen

În anii studenției mele, cursurile de indoctrinație și de ideologie comunistă erau obligatorii la toate instituțiile de învățământ superior din România. La Universitatea din Timișoara erau trei cursuri în acest domeniu. În anul întâi se studia "Socialismul Științific", în anul al doilea "Economia Politică" și în anul al treilea "Filozofia Marxistă", cunoscută și sub numele de "Materialism Dialectic".

Șeful catedrei era tovarășul Leonid Smolski, un om de vreo 50 de ani, scund de statură, cu ochi mici și sfredelitori. Smolski era "Omul Partidului" la

Universitate și ca atare persoana cu cea mai multă putere și influență. Nimic nu se putea face fără aprobarea și fără consimțământul dumnealui. Pe coridoarele Universității se șușotea că până și rectorul se temea de el!

În timpul prelegerilor sale, își privea studenții cu neîncredere și suspiciune, de parcă fiecare din noi ar fi fost un agent al imperialismului anglo-american. Într-o anumită măsură, tovarășul Smolski avea dreptate! Într-adevăr, nimeni din noi nu era agent al imperialismului anglo-american, dar nici comuniști nu eram! Probabil că fiecare din noi simțea că "Socialismul Științific" era, de fapt, o pseudo-știință. Totuși, studenții învățau (sau mai bine zis "toceau") materia. Examenul de Socialism Științific trebuia "luat", la fel ca celelalte examene, altfel nu se putea absolvi universitatea.

În anul al doilea am avut din nou "onoarea" de a fi studenții tovarășului Smolski, de astă dată la cursul de Economie Politică. Cursul era lung și plictisitor. Îmi amintesc că în cadrul unei prelegeri, ne-a vorbit despre profitul și rentabilitatea întreprinderilor, afirmând că în societatea socialistă acestea nu au nici o importanță! "În societatea socialistă, întreprinderile există **nu** pentru a face profituri, ci pentru a aproviziona populația cu produsele necesare!", ne-a declarat tovarășul Smolski. Dar la prelegerea următoare, ne-a scos un alt "iepuraș" din pălărie! Ne-a spus că economiștii sovietici au studiat problema profitabilității și au ajuns la concluzia că e foarte important ca fiecare întreprindere să fie profitabilă (!) și asta se poate realiza printr-o metodă specială de gestiune care în limba rusă se numește "hozrasciot". M-am uitat pe furis la colegii mei și am remarcat că fiecare zâmbea "sub mustață"... Dar nimeni n-a întrebat nimic.

În anul al treilea, tovarășul Smolski ne-a predat cursul de Materialism Dialectic. Față de cursurile de Socialism Științific și Economia Politică, cursul acesta era mult mai interesant! Totuși, deficiențele filozofiei marxiste erau evidente pentru orice intelectual. Legile de bază ale științelor naturale (și mai ales legile fizicii) erau prezentate drept cazuri particulare ale legilor materialismului dialectic. De aici concluzia firească: cine știa materialismul dialectic, era, de fapt, un expert în toate științele naturii!

În acei ani au fost câțiva fizicieni sovietici, laureati ai premiului Nobel pentru cercetările lor în domeniul fizicii nucleare. Tovarășul Smolski s-a folosit imediat de ocazie pentru a ne "demonstra" încă odată importanța Materialismului Dialectic. "Acești fizicieni au reușit în munca lor de cercetare științifică pentru că au aplicat în mod creator principiile Materialismului Dialectic!", ne-a declarat tovarășul Smolski, plin de importanță. Dacă în România nu ar fi fost pe atunci un regim de teroare, l-aș fi întrebat: "Dacă așa stau lucrurile, cum se explică faptul că în decursul anilor, foarte mulți laureati ai Premiului Nobel erau oameni de știință din așa numitele "țări capitaliste" care n-au studiat Materialismul Dialectic?"

* * *

În anii dictaturii comuniste, una din cele mai neplăcute aspecte ale vieții de student era "boala ședințelor". Aproape în fiecare săptămână eram convocați la o ședință pe tot felul de teme care nu aveau nici o legătură cu studiile noastre: despre colectivizarea agriculturii, despre minerii din Valea Jiului care au depășit norma, despre electrificarea satelor, despre oțelarii din Hunedoara (și ei au depășit norma, bineînțeles!) și așa mai departe.

Tovarășul Smolski participa în mod regulat la aceste ședințe, ajutându-ne să "tragem concluziile", acestea fiind aproape identice la fiecare sfârșit de ședință: "să luăm exemplu de la minerii din Valea Jiului / de la țăranii colectivști / de la oțelarii din Hunedoara, etc., etc. și să învățăm mai bine, mai mult, mai serios și să ne evidențiem la munca obștească!" La faptul că tocmai aceste ședințe interminabile ne furau timpul și ne împiedicau la învățătură, probabil că nu s-a gândit!

* * *

Eram în primul semestru, în anul patru de studii, când, în cadrul unei ședințe, tovarășul Smolski ne-a ținut o cuvântare despre datoriile noastre față de Partid și Guvern. A mai menționat că obiceiul străvechi de a începe cursurile la ora opt dimineața, e de fapt un obicei "mic burghez", care nu are loc în societatea socialistă! În consecință, tovarășul Smolski ne-a propus să luăm exemplu de la muncitorii din fabrici și să începem și noi cursurile la ora șapte! Propunerea tovarășului Smolski a fost votată, bineînțeles, în unanimitate! Un comitet de

studenți a formulat pe loc o cerere pe adresa rectorului, în spiritul propunerii tovarășului Smolski. Se pare că rectorul a înțeles "de unde bate vântul" și cererea "noastră" a fost aprobată imediat. Săptămâna următoare cursurile începeau deja la ora șapte dimineața.

A fost, totuși, "un mic amănunt" pe care tovarășul Smolski nu l-a luat în considerare: întreruperile de electricitate! În anii aceia, datorită dezvoltării vertiginoase a industriei, centralele electrice nu erau capabile să facă față tuturor cerințelor și deseori orașe sau cartiere erau deconectate, temporar, de la rețeaua de electricitate. Eram deja în luna Decembrie, când se făcea ziuă abia după ora opt, așa că de multe ori, când ajungeam la universitate la ora șapte, clădirile erau încă scufundate în beznă!

La sfârșitul lunii, rectorul a revocat decretul referitor la începerea cursurilor la ora șapte și cursurile au început, din nou, la ora opt!

* * *

Un alt "fenomen" tipic regimului comunist era "munca patriotică". Din când în când, ne lua la muncă la diferite șantiere pentru a ajuta la construcția șoselelor, la instalarea conductelor de apă, etc., etc.

Eram deja studenți în anul final, când, într-o zi frumoasă de toamnă, tovarășul Smolski a intrat în clasă și ne-a ținut o scurtă cuvântare. Ne-a spus că sunt probleme grave în agricultură, că nu sunt destule brațe de muncă pentru strângerea recoltei. În consecință, Partidul și Guvernul au decretat suspendarea cursurilor la toate instituțiile de învățământ superior, pe o perioadă de două săptămâni. În acest timp, toți studenții vor fi repartizați la gospodăriile colective din regiune pentru a ajuta la strângerea recoltei. Pe urmă ne-a trimis acasă să ne facem geamantanele; când ne-am întors, camioanele ne așteptau deja. Eu, împreună cu vreo 20 de colegi, am fost repartizați la gospodăria colectivă din Voiteni, un sat la o distanță de 30 de km. de Timișoara, sarcina noastră fiind recoltarea porumbului.

Situația pe teren era într-adevăr catastrofală! Majoritatea cocenilor erau căzuți la pământ, putreziți. Am reușit să salvăm nu mai mult decât o treime din recoltă. Sătenii ("colectiviștii") din Voiteni lucrau și ei alături de noi la salvarea recoltei, dar aproape toți erau oameni în vârstă. Odată i-am întrebat: "Unde sunt tinerii voștri? De ce nu vin și ei să ne ajute la strânsul recoltei?" Răspunsul lor a fost laconic și simplu: "Tinerii noștri au părăsit satul. Ei lucrează acum la fabricile din Timișoara, Reșița și Arad..."

În sfârșit am găsit explicația: tinerii din Voiteni au plecat la Timișoara, iar tinerii din Timișoara au fost trimiși la Voiteni pentru a salva recolta! O administrație genială a forței de muncă!

După două săptămâni de "muncă patriotică" ne-am întors la studiile noastre la universitate. Comitetul studenților a convocat imediat o ședință, la care a fost invitat și decanul facultății. Cred că a fost prima ședință liberă și spontană în istoria Universității din Timișoara! Colegii au protestat vehement împotriva "muncii patriotice" care ne-a răpit două săptămâni prețioase! Eram în anul final și Examenele de Stat se apropiau cu repeziciune!

Tovarășul Smolski nu a fost invitat la ședință, dar a fost totuși prezent. Probabil că fusese informat de către decanul facultății. A fost ultimul care a luat cuvântul. Ne-a vorbit despre dificultățile din agricultură și despre importanța muncii patriotice pentru salvarea recoltei. Apoi ne-a criticat aspru și a declarat că suntem "o bandă de egoiști" ocupați în mod exclusiv cu promovarea intereselor personale! În încheiere, ne-a promis că noi vom mai "plăti" pentru atitudinea noastră. Cred că atunci încă niciunul din noi nu a înțeles "aluzia".

În seria Examenelor de Stat, examenul de Socialism Științific a fost ultimul, examinatorul fiind, bineînțeles, tovarășul Smolski. Tovarășul s-a ținut de cuvânt și s-a "răfuit" cumplit cu fiecare din noi. Au fost mulți "căzuți"; restul au primit note mici, nota predominantă fiind șase.

* * *

Cam trei luni după terminarea studiilor la Universitatea din Timișoara, am părăsit România și am emigrat în Israel, așa că nu știu ce s-a mai întâmplat cu tovarășul Smolski. Sper, totuși, că a trăit cel puțin până în anul 1990 și a văzut cu ochii lui cum a izbucnit Revoluția Anticomunistă tocmai acolo, la Timișoara! Cum s-a prăbușit și s-a destrămat odiosul regim al tiranului Ceaușescu; cum a luat sfârșit regimul comunist, bazat pe minciună, ipocrizie, teroare și samavolnicie! O pedeapsă mai potrivită pentru tovarășul Smolski, cred că e greu de imaginat!

Partea I http://www.bjt2006.org/TR_Amintiri_Tim1_4711.pdf

Partea II http://www.bjt2006.org/TR_Amintiri_Tim2_4911.pdf

Partea III http://www.bjt2006.org/TR_Amintiri_Tim3_5111.pdf

